

NOTRANJEC

Izhaja vsake soboto

in velja po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K. Posamezne številke po 10 vin. Na naročbe brez denarja se ne oziramo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Breg št. 12.

GLASILO

KMETSKE STRANKE NA NOTRANJSKEM.

Inserati

se računajo za celo stran 36 K, za $\frac{1}{2}$ strani 25 K, za $\frac{1}{4}$ strani 18 K, za $\frac{1}{8}$ strani 9 K, za $\frac{1}{16}$ strani 5 K, $\frac{1}{32}$ strani 3 K. Pri večkratni objavi primeren popust.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Na delo, kmetška stranka!

Volilni boj je pretrgal mirno delo naše kmetške stranke, ki ne želi strastnih bojov, ampak miru, v katerem more delati za uresničenje svojega programa. Tiste strasti, ki jih je umetno vzbudila duhovščina, ki je naščuvala kmeta proti kmetu, se bodo kmalu polegale. In začeli bomo lahko z mirnim delom.

Volilni boj nam je utrdil voljo in ojačil naše vrste. Sedaj je glavna naloga, da ne počivamo niti trenotek, ampak krepko nadaljujemo. Nadaljuje naj se doba vstrajnega, premišljenega dela.

Zaupniki, ki so se v vročem volilnem boju požrtvovalno borili, naj ne drže niti en dan križem rok. Pred vsem naj si izpopolne organizacijo. Ako sami ne morejo izvršiti navodil osrednjega odbora, naj privzamejo nove zaupnike. Priporočamo, da naj se pri tem ozirajo posebno na mlajše somišljenike, ki naj bi kjer možno prevzeli delo starejšim raz ramo.

Le dolgotrajno delo prinese uspeh. Posvetimo se mu z vsemi močmi!

Kdo je zmagal?

Pred volitvami se je sprejel zakon, ki naj bi zagotovil vsakemu volilcu prostost, da sme po svojem prepričanju, po svoji vesti oddati glas kandidatu, ki je po njegovem mnenju najboljši. Zakon je na videz lep in pravičen in marsikdo je pričakoval, da se bo izvrševal v korist svobodnih volitev in da bo sedaj konec tistega terorizma, tistega nasilstva, ki je pri dosedanjih volitvah kvaril resnično mnenje in pravo mišljenje našega ljudstva. Žalibog, da se je v tem oziru marsikdo motil. Terorizem je ostal isti, nasilstvo je postalo še veliko večje. Naši nasprotniki imajo in so se posluževali sredstev, ki nam jasno dokazujejo, da svobodne volitve nimajo nobenega postavnega varstva.

One nam dokazujejo, da si naši volilci ne smejo izbirati po svojem prepričanju poslancev, ki bi v njihovo korist kaj storili, marveč, da bodo morali tudi še naprej slepo voliti tiste ljudi, katere jim bo duhovščina usiljevala. Dokler je torej dopustno, da sme duhovnik v cerkvi in izven cerkve begati ljudstvo, da je za vsakega smrtni greh, če voli drugače, kakor on ukazuje; dokler bo duhovščina svoj vzvišen poklic na tako ostuden način izrabljala proti onim, ki si hočejo voliti svojega samostojnega poslanca, ki je morda boljši katoličan, kakor njihov priporočenelec, toliko časa se bo težko dalo doseči pravi izraz ljudskega mnenja.

Pri zadnji volitvi se je pokazalo, s čim so „prepričevali“ ljudstvo, pod kakšno zastavo so jih gonili na volišče. Rekli so, da se gre za vero, da se hoče napraviti iz cerkev vojašnice, da se bo vpeljal prosti zakon, odpravil verski pouk iz šol in še veliko takih lažij so fanatično trosili med ljudstvo v cerkvi in zunaj cerkve.

Kjer so bili možje bolj razumni in niso hoteli takim lažem verjeti, spravili so se kapelanje in župniki na njihove žene in otroke, fanatizirali so svoje „Marijine device“ in taka nerazsodna in duševno omejena masa je terorizirala vse one, ki nimajo še dovolj samostojnosti in pravega prepričanja. Marsikdo se je vdal, da ni kalil ljubega miru v svoji družini. Marsikdo se je vdal in volil zoper svoje prepričanje rajše kakor da bi si nakopal sovraštvo tiste druhali v svoji vasi, pred katero bi ne bil nikjer varen. V znamenju takega neznanega, obžalovanja vrednega nasilstva so se vršile volitve med nami na Notranjskem. Kljub temu smo dosegli za našega kmetškega kandidata 2985 glasov, njegov od duhovščine usiljeni nasprotni kandidat Žitnik pa je dobil 5648 glasov. Ako se pomisli, da je v glasovih, ki so bili oddani za kandidata kmetške stranke izraz neodvisnih volilcev, ki so oddali svoje glasove kljub duhovniškemu pritisku po svojem prepri-

čanju, Žitnikovi glasovi pa so plod laži in duhovniškega nasilstva, potem lahko rečemo, da so naši glasovi, četudi jih je manj, veliko več vredni kakor Žitnikovi. Naši nasprotniki stoje na jako gnilih nogah, ako se morajo takih sredstev posluževati. Vsaka sila traja le en čas. Mi imamo trdno zavest, da naši duhovščini ta zmaga ne bo koristila. Obljuba dela dolg. Kmetška stranka bo pazljivo zasledovala delovanje duhovniškega poslanca. Ona bo vzbujala med svojimi sodeželani zavest, da imamo volilci pravico zahtevati od svojega poslanca, da izpolni svoje obljube, ona bo zahtevala od njega dejanj. Ali bo ta človek sposoben svojim volilcem in svojemu volilnemu okraju priboriti kaj koristi, to bo pokazala prihodnost. Toliko pa lahko že danes nasprotnikom povemo, da bo tudi zaslepljeno ljudstvo tisto strašilo o „nevarnosti za vero“ v doglednem času spoznalo prav tako, kakor spoznajo vrabci slamnatega moža v prosu in potem ne bo več vera v nevarnosti, potem bo konec nasilstva in šele tedaj se bo moglo govoriti, da so volitve svobodni izraz ljudskega mišljenja. Kmetška stranka se bo potrudila poučevati našega kmeta in ga buditi k stanovski samozavesti, ona bo delovala na to, da bo rastlo število naših somišljenikov od dné do dné in prišli bomo do prave zmage našega programa in naših načel. Takrat bo tudi zmagal kandidat kmetške stranke.

Domače vesti.

Premeščen je bil pred kratkem c. kr. logar državne graščine gospod Viktor Dralka iz Ravberkomande pri Postojni na Mrzlo Rupo nad Idrijo. Gospod Dralka je bil vsled svojega poštenega značaja v Postojni občespoštovan in priljubljen.

Volitve so prinesle zmago tistim strankam, ki so se že dalj časa organizovale med ljudstvom. Kakor hitro bodo to storile tudi druge stranke, bodo izidi vsi drugačni kot jih je prinesel 14. maj. Ker se je ta dan odločilo šele zaradi dobre polovice mandatov, še ni podana končna slika bodočega parlamenta. Vidi se pa že, da bodo znašali klerikalci nad 100 glav in da bodo imeli socijalni demokratje v njem krepko skupino nad 70 mož. Pri ožjih volitvah, bodo glasovale vse protiklerikalne stranke složno za svobodomiselne kandidate. — Kranjska je volila čisto klerikalno, razun Ljubljane, kjer je Hribar zaradi 1 glasu v ožji volitvi. Razume se ob sebi, da bo 23. maja z velikansko večino izvoljen. — V tržaški okolici je izvoljen Slovenec dr. Rybář, v Trstu samem pa so Slovenci in socijalisti potisnili Italijane v tako ožjo volitev, da so gg. Lahi raje sklenili, da se vzdrže ožje volitve. Trst bodo zastopali na Dunaju 4 socijalisti in 1 Slovenec. Delegat bo torej tudi socijalist. — Prav tako je v Istri. — Na Goriškem sta

Listek.

Spomini iz loške doline.

(Spisal A—l).

Bilo je v lepem jesenskem jutru, ko sem stopal po prašni in izvoženi poti mimo Cirčniškega jezera, poječ si dušo z dolgočasjem, ki muči vsakega popotnika, ki hodi sam po tujih krajih. Vsaj takrat sem imel te občutke, zlasti ker je bilo jezero suho in poraslo z zelenim in dolgočasnim bičevjem, ki ne nudi onih krasnih prizorov, nad katerimi sem se divil tolikokrat pozneje, ko sem opazoval jezero zalito do najsrajnejših točk. — No, sicer pa ni bil moj namen ogledati si krajev ob Cirčniškem jezeru, ker zato bi si izbral boljši in pripravnejši čas, nego je bil tedaj, marveč moj namen je bil ogledati si enkrat kraje loške doline.

Ko stopam po cesti dalje in opazujem neštete vozove, ki so me srečavali težko obloženi z lesom, doide me mož srednje velikosti, prav take starosti in upalih lic. Takoj na zunaj se mu je poznalo, da mora biti prekupčevalec. Pridruži se mi z mirnim in prijaznim pozdravom in vpraša, kam sem namenjen. Ko mu povem, da sem tujec in da me vodi pot v loško dolino, svetuje mi, da naj ne hodim po prašni cesti, marveč naj v Grahovem krenem s poti na desno in grem potem čez sv. Ano v Lož. Pot čez sv. Ano da je mnogo krajša, pa tudi bolj prijazna. Zahvalivši se

mu za prijaznost, sklenem takoj zapustiti prašno cesto in hoditi dalje po njegovem nasvetu. Po poti mi je še pripovedoval, da je doma iz bloške fare, da ima tam majhno posestvo, da pa zvečina hodi okrog po trgovini, kar mu prinaša mnogo več, kot pa, če bi se pečal izključno s kmetijo. Ko tako kramljava med seboj, se niti zavedel nisem, kedaj sva prišla v majhno, a prijazno vasico Grahovo. Tu mi mož pové, da se bova morala ločiti; on da gre po pošti na levo na Bloke, a jaz da jo bom moral kreniti konec vasi na desno. S pravo notranjsko prijaznostjo se mož poslovi, in ko se mu še jaz zahvalim za družbo in prijateljski nasvet, zgine za ovinkom po vasi.

Ker je bila pot za mano že precej dolga, oglašati se mi je začel želodec in da ga pomirim, krenem v bližnjo gostilno.

Ko se okrepčan napotim dalje, zvonilo je na Križni gori ravno poldne. Kako veličastno se je razlegal mogočni križki zvon po okolici in kako zamolklo so odmevali zategli glasovi od črnega Javornika. Zdelo se mi je, da se zaveda svojega namena in da hoče s svojim mogočnim donenjem doseči zadnjo vasico.

Pot iz Grahovega se vije med njivami in vodi skozi lično in prostrano vas Žirovnico. V vasi se dviga več enonadstropnih hiš, najlepša pa je cerkev, ki stoji na zelenem gričku, obdana z debelim zidom, za katerim počivajo umrli vaščani.

Pot iz Žirovnice vodi prav do vznožja križne gore. Ob vznožju leži mlin in nekoliko višje cerkev sv. Šte-

prodrli dva slov. klerikalca, pri ožji volitvi na Krasu pa bo zmagal kmetski kandidat Štrekelj. — V Slov. Štajerju sta zmagala 2 kmetska kandidata in 4 klerikalci, v enem okraju pride do ožje volitve. Na Koroškem je zmagal Slovenec Grafenauer, Ellerdorfer pa pride v ožjo volitev. — Vse skupaj bo na Slovenskem voljenih 6 naprednjakov, ostali pa so klerikalci, vendar pa niso vsi Šusteršičevi pristaši.

V parni opekarni g. Josipa Lavrenčiča v Postojni se že dobiva nova stavbena opeka (zidaki).

Darila za Vilharjev spomenik. Gosp. Josip Kožuh, profesor, Celje, 2 kroni. Srčna hvala. Odbor za Vilharjev spomenik.

Pevsko društvo „Postojna“ bode zapelo na binkoštni pondeljek popoldne ob 1½ 5. uri o priliki jamske slavnosti na plesišču tri moške zборе, in sicer: 1. F. S. Vilhar: Bojna pjesma. 2. Dr. Ipavec: Slovenec sem. 3. I. pl. Zajc: Uboj!

Volitve na Kranjskem. 1. Ljubljana. Pri državnozborski volitvi je bilo oddanih 5179 glasov, absolutna večina znaša 2590 glasov. Župan Hribar je dobil 2589 glasov, manjka mu torej do absolutne večine en sam glas, vsled česar bo 23. maja ožja volitev med Hribarjem in Kregarjem. Vsega skupaj so dobili: Hribar 2589, Kregar 1526, Kristan 641, Dellcott 418, razcepljenih 6 glasov. — 2. Ljubljanska okolica.

Izvoljen dr. Šusteršič. Dobili so: Dr. Šusteršič 4210, Žirovnik 587, Petrič 991, razcepljenih 37 glasov. — 3. Kranj-Škofja Loka. Izvoljen Demšar. Dobila sta: Demšar 4507, Novak 415, razcepljenih 43 glasov. — 4. Okraj Kamnik-Brdo. Izvoljen dr. Krek. Dobila sta: Krek 4800, Sršen 721, razcepljenih 9, neveljavnih 51 glasov. — 5. Radovljica-Kranjska gora. Izvoljen Pogačnik. Dobili so: Pogačnik 4112, Čop 564, dr. Drmota 791, razcepljenih 19 glasov. — 6. Okraj Idrija-Logatec-Vrhnika-Cerknica. Izvoljen Gostinčar. Dobili so: Gostinčar 4731, Gruden 1400, Kopač 1137, razcepljenih 15, neveljavnih 179 glasov. — 7. Okraj Postojna-Vipava-Senožeče-Lož-Illir. Bistrica. Izvoljen Ig. Žitnik. Dobili so: Žitnik 5648, Dekleva 2985, Mozetič 168, razcepljenih 8, neveljavnih 48 glasov. — 8. Okraj Litija-Višnja gora-Radeče. Izvoljen Povše. Dobila sta: Povše 4751, Cankar 1302, razcepljenih 32, neveljavnih 70 glasov. — 9. Okraj Ribnica-Velike Lašče-Žužemberk. Izvoljen Jaklič. Dobili so: Jaklič 3965, Skubic 331, Rudež 178, Rus 134, razcepljenih 54, neveljavnih 17 glasov. — 10. Okraj Metlika-Novo mesto. Izvoljen Šuklje. Dobil je 5031 glasov, razcepljenih 97, neveljavnih 74 glasov. — 11. Okraj Krško-Trebnje-Kostanjevica-Mokronog. Izvoljen dr. Hočevár. Dobili so: dr. Hočevár 4564, Penca 1385, Gombač

fana, katero so sezidali, kot sem pozneje izvedel, posestniki grajščine Stegberg, ki se nahaja ob izviru Lipsenjščice, se ve že v razvalinah.

Pot od sv. Štefana se vedno dviga, dokler ne dospe pri sv. Ani do viška. Dasi ni pot bila ravno težavna, vendar sem se oddahnil pošteno, ko sem dospel do vrha.

Oj, kako prosto se diha na vrhu gore, kako se širijo prsi in kako žejno se pojé s čistim in svežim zrakom. Ni čuda, da se je turistika ravno dandanes tako razcvela, ko mori človeka največ ona kruta jetika.

Sv. Ana je vasica s tremi hišicami in cerkvico. V vasi je tudi gostilna, ki je nekdanj slovela, ko je vodila še mimo nje glavna pot iz loške doline na Cerknico, za najboljšo. Dandanes pa se oglašajo v njej ponajveč romarji, ki hodijo na božjo pot na Križno goro, ali kak pešec, ki išče bližnice.

Na levi se svet dviga v vrh, na katerem je romarska cerkev, mežnarija in romarska hiša. Kmet, ki je ravno na njivi nekaj pospravljaj, mi je pripovedoval, da je tu na leto pet shodov, katere prav pridno obiskujejo Notranjci, pa tudi Dolenjci in Hrvatje iz bližnjega Prezida.

Pod hribom se nahaja velikanska Križna jama, katero je raziskal znani geolog Hochstetter. V njej se nahajajo ostanki jamskega medveda (*ursus spelaeus*), kapniki in jezero.

Na vrh križne gore nisem hotel iti. Pozneje pa sem se kesal, ko so mi pravili o krasnem razgledu.

Šel sem dalje po poti skozi vas. Kako presenečenje! Prej sem si predstavljal, da vidim majhno dolinico, v kateri leže vasi v največji gnječi, a pred mano se je razgrnila nenadoma mogočna dolina z ličnimi vasicami, ki so se solnčile v jesenskih žarkih. Vzradoščen nad to prevaro, pozdravil sem v duhu ta novi svet, v katerega ravno stopam, in ga začel natančneje opazovati.

Pred vsem mi je inponirala mogočna razvalina nad mestom Ložem. Kako mogočno se dviga in kako trdovratno kljubuje vremenskim vplivom. S svojimi očrnelimi zidovi gleda po vsej dolini in se kaže, kot bi hotela reči: Tu sem razbita vsled krutih bojev, v katerih sem se borila cela stoletja za vas, tu onemogla in zastarela. Kruta sila sovražnikov me je ubila in sedaj čakam pogina, medtem ko se ve vasice veselite svojega razcvita.

Takoj pod gradom leži mestece Lož. Tudi tega sem pozdravil in se spomnil večkratnih opomb še izza šolskih klopi, ko so ga hudomušneži proslavljali za znamenito mesto, a to znamenitost dokazovali z dejstvom, da nima ne šole ne duhovna.

Želeč čimprej si ogledati mestece, krenem jo urnih korakov po pobočju navzdol po poti čez vas Podlož, ki spada k mestni občini Lož in od tod čez majhen hribček mimo lične kapelice v mestece.

(Dalje prih.)

873, razcepljenih 24, neveljavnih 98 glasov. — 12. Nemški okraj Kočevje. Izvoljen knez Auersperg. Dobila sta: Auersperg 2187, Obergföll 1085, razcepljenih 18, neveljavnih 6 glasov.

Volitve v okraju Idrija - Vrhnika - Cerknica - Logatec: Dole pri Idriji: Gostinčar 60, Kopač 2, Gruden 78 — Borovnica: Gostinčar 237, Gruden 34, Kopač 6 — Rakek: Gruden 61, Kopač 107, Gostinčar 63 — Žiri: Gostinčar 364, Gruden 119, Kopač 87 — Cerknica: Gostinčar 60, Gruden 78, Kopač 64 — Godovič: Gostinčar 13, Gruden 75, Kopač 7 — Idrija: Gostinčar 335, Gruden 75, Kopač 227 — Spodnja Idrija: Gostinčar 177, Gruden 75, Kopač 7 —.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je blagovolila vposlati nekaj knjig za „javno ljudsko knjižnico v Vrabčah-Velkempolju“. Za to ji izreka podpisani najiskrenejšo zahvalo. — Ivan Mahnič ml., t. č. knjižničar „Napr. izobr. društva v Vrabčah-Velkempolju“.

Ljudsko knjižnico so ustanovili vrli mlajši naši somišljeniki na Velikempolju, oziroma Vrabčah na Vipavskem. Združeno sta delali za ta lepi smoter ljudsko izobraževalno društvo „Akademija“ v Ljubljani in „Napredno izobraževalno društvo“ v Vrabčah. Naj bi vrli Vrabčani in Velikopoljci našli obilo posnemalcev. Njim samim pa kličemo: Krepko naprej po tej poti!

Shod v Starem trgu pri Ložu. V nedeljo dne 12. t. m. je imela kmetška stranka v prijaznem Starem trgu volilni shod. G. poslanec Arko je v mirnem stvarnem govoru razlagal naš program. Nato je govoril g. Fran Žagar, kandidat g. Dekleva in g. Jenko. V zborovanje, ki se ga je udeležilo kakih 150 naših, se je urinilo troje „duhovnikov“ s 40 zaslepljenci, ki kot kmetje pljujejo v lastno skledo. Prišli so z dogovorjenim namenom, da nam shod siloma razženo, kar končno 43 razgrajčev lahko stori. A upadel jim je pogum. Zato so le z neslanimi neumnimi opazkami motili shod. Zborovali smo 2½ ure. Ko so vsi naši govorniki izgovorili, je prašal predsednik zborovalce, ali hočejo poslušati nekega kaplana. A večina je — užaljena po nedostojnem vedenju nasprotnikov iz katerih sta kričali le strast in sovraštvo — glasovala za to, da se mu besede ne da, ker hoče le psovati in hujskati. Nato se je shod mirno zaključil. Ni še dolgo, kar se je naša stranka organizovala v ložkem okraju, ki je bil vedno znan kot klerikalen. Nadaljujmo započeto delo in prineslo bo lep sad!

Iz Hotedršice. V soboto 11. t. m. ob 8. uri zvečer je priredila socijalno-demokratska stranka zopet volilni shod pri Ivanu Nagode-tu. Govorila sta g. Kristan iz Idrije in kandidat Josip Kopač. Udeležencev na shodu je bilo od 30—40. Tretjerednice in Marijine „hčerke“, ki so bile menda nahujskane od onega, ki bi moral ljudstvo učiti mir in ljubezen, pa so pokazale ta dan zopet prav lepo katoliško vzgojo. Pred hišo, v kateri se je vršil shod se je zbralo teh „svetnic“

cela tolpa. Začele so kričati kakor, da bi se svet podiral, čulo se je tudi tako grdo preklinjevanje, da je groza za ponavljati. Neki človek je šel to podivjano druhal mirit; komaj pa je prestopil vežni prag, že je letelo od vseh strani nanj kamenje in polena. Bil je že v smrtni nevarnosti. K sreči mu je prišel neki posestnik na pomoč, da ga je rešil iz rok te druhal. Potem so ropotale s kravjimi zvonci, z ragljami in s škafi. V vežna vrata pa so metale kamenje, polena in sploh vse, kar jim je prišlo pod roke. Čudimo se, da ni bilo nobenega orožnika ta večer v vasi. Sramota katoliški surovosti! Ali vas tako uči katoliška vera? Tako spolnujete tretjired sv. Frančiška! V lepši luči se niste mogle pokazati, kakor ste se ta večer. Ve ste, hujše od banditov! Sedaj tudi vidimo, kako resnično je, kar trdijo stari ljudje, da oni, ki hočejo vse svetnike oblizati, so največji hinavci in beži od njega bolj ko moreš. Ali niso demokratje ljudje kot mi? In če jih niste hotele poslušati, zakaj niste šle spat! Ali bi ne bilo boljše kot, da ste potem tako divjaško in surovo nastopile? Hinavke, dokler boste gojile v srcu tako sovraštvo do svojega bližnjega, zastonj ste opasane s tretjeredniškim štrikom.

Iz Zagorja. Ubilo je v Ameriki Janeza Tomšiča p. d. Šindra iz Zagorja. Delal je v premogokopu, in ga je podsulo. Ravno je bil namenjen domov k svojim sedmim še nepreskrbljenim otrokom in ženi, ki jih je moral zapustiti.

Iz Knežaka. Skoraj ubilo je v Ameriki v jami Povirjevega iz Knežaka; upanje je, da popolnoma okreva.

Narodno gospodarstvo.

Gnojišče mora biti zavarovano poleti pred solničnimi žarki; če se razvija v njem preveč toplote, izgubi amoniak ter z njim največ redilnih snovi. Najboljše je krog gnojišča nasaditi drevesa, ki dajejo senco, n. pr. kostanje in lipe.

Svinjereja se izplača le po sledečem računu: Prasič, ki tehta 100 funtov, je goden za pitanje; čez 100 dni mora tehtati 225 do 250 funtov, vsak dan se mora zrediti za 1¼ do 1½ funta ali pa še več. Prasiči, ki se ne rede tako, so napačno krmljeni, pri njih ne bo dobička. Vsakdanja krma sme veljati največ 40 do 45 vinarjev za žival. Dobro je žival stehtati vsakih 10 dni, da se krma premenja in zboljša, če se žival ne redi pravilno. Če mlade, 6mesečne prasiče krmimo preveč s koruzo, postanejo premastni in potem ne morejo rasti. Namesto koruze se priporoča za mlade pitance ječmen. S poskusi je dognano, da se prasič s 100 funti ječmena zredi za toliko, kot s 120 funti koruze. Da prasiči rajši jedo, posebno če se menjava ječmen in koruza, treba je redno dajati nekoliko klajnega apna.

Državnozborna volitev

v volilnem okraju Bistrica-Lož-Postojna-Senožeče-Vipava

14. majnika 1907.

Zap. številka	Občina	Okraj	Število		Od oddanih glasov so dobili			
			prebivalcev	volilcev	Žitnik	Dekleva	Mozetič	
1	Čelje	ilirsko bistriški	262	34	8	12	30	
2	Ilirska Bistrica		693	165	14	85		
3	Jablanica		1894	496	280	70		
4	Janežovo Brdo		154	26	3	23		
5	Kilovče		326	57	22	26		
6	Knežak		2538	961	338	72		
7	Prem		483	109	40	43		
8	Ratežovo Brdo		175	39	22	10		
9	Smrje		381	78	27	26		
10	Trnovo		3315	816	387	124		4
11	Zagorje		1007	221	77	123		
	Vsota		11228	3002	1218	614	34	
12	Budanje	vipavski	942	242	183	1		
13	Col		969	225	137	28		
14	Erzel		346	92	50	26		
15	Goče		486	134	88	28		
16	Lože		428	119	61	47		
17	Podnaga		482	125	47	59		
18	Podkraj		842	203	97	52		
19	Planina		751	201	104	73		
20	Slap		507	135	86	42		
21	Št. Vid		1473	364	201	59		
22	Sturje		1289	309	235	22		
23	Vipava		1472	325	188	75		
24	Vrhopolje		755	184	138	25		
25	Vrabče		961	210	86	79		
26	Ustje		382	93	37	49		
	Vsota		12085	2961	1738	665		
27	Bukovje	postojnski	604	139	32	57	4	
28	Košana		1888	403	146	116		
29	Postojna		3635	944	227	425		17
30	St. Peter		2893	654	427	91		44
31	Slavina		1854	430	125	135		10
32	Šmihel		2195	456	309	49		19
	Vsota		13069	3026	1366	873	94	
33	Britof	senožeški	495	109	17	24	21	
34	Dolenja vas		461	114	53	45		
35	Famlje		275	70	1	49		7
36	Hrenovice		2684	610	269	180		
37	Laže		168	44	6	29		
38	Senožeče		916	250	39	179		
39	Sinadole		157	42	31	8		
40	Vreme		374	82	3	51		12
	Vsota		5530	1321	419	565	40	
41	Bloke	ložki	2867	490	328	44		
42	Lož		743	150	73	52		
43	Stari trg		4703	1086	506	172		
	Vsota		8313	1726	907	268		
Rekapitulacija.								
Sodni okraji:								
Ilirska Bistrica			11228	3002	1218	614	34	
Vipava			12085	2961	1738	665		
Postojna			13069	3026	1366	873	94	
Senožeče			5530	1321	419	565	40	
Lož			8313	1726	907	268		
	Vsota		50225	12036	5648	2985	168	

Prodaja jajc.

(Gospodarski pogovor.)

Jože: Ali si bral v Notranjcu članek o prodaji jajc?

Janez: Seveda. Premišlujem že ves čas, ali bi se dalo s tem kaj zaslužiti.

Jože: No, jajca bi se že prodala. Vem, da so bila letos v Ljubljani, kjer ni tako drago kot v Trstu, več mesecev pozimi po 5 in 6 krajcarjev. Moja teta, ki služi na Bledu v gostilni, je pravila, da jih tod plačujejo po 5 kr. in dražje poleti. Dobivajo jih od daleč. Tako drago jih plačujejo tudi po drugih letovišcih. Za ceno v Trstu lahko izvemo. Dobiti nam je le prekuovalca ali mogoče branjevko, ki bi nam jajca odkupili.

Janez: To bi bilo slabo. Prekuovalec bi nam prevzel ves dobiček. Bolje bo ponuditi jajca naravnost v velik hotel (v Opatijo ali Trst.) Slišal sem, da prevzame en hotelir ves zabitek sam. Naslove velikih hotelov ne bo težko dobiti.

Jože: Če nas le prevažanje ne stane preveč.

Janez: O tem sem že govoril s prijaznim gospodom postajenačelnikom. Izračunil mi je voznino za zabitek do 150 kg težak od tukaj do Trsta. Še 2 kroni ne stane.

Jože: Zabitek iz trdnih ozkih desk nam napravi poceni mizar. Koliko jajc pa gre v tak zabitek?

Janez: Tega pa nisem mogel prav natanko izračunati, ker ne vem, koliko bo treba popirja ali oblancev, da se nam jajca ne ubijejo. Zabitek je širok 70 in dolg 150 cm, visok pa 25 cm. Sodim da bo treba več kot 1500 jajc. Sicer pa nas bo skušnja takoj izučila.

Jože: 1500 jajc! Če se zmenimo z gospodarji, ki dajo mleko v mlekarno, da nam jih vsaka hiša pošlje 30, pa jih imamo skupaj. Če nam gospodinje le ne pošljejo slabih jajc.

Janez: No, to bi se odvadile. Jajca bo treba pregledati.

Jože: Če je le res, kar sem že bral v Notranjcu, da se v temnem prostoru pred lučjo vidi, ali so jajca stara ali sveža.

Janez: Sem se že sam prepričal o tem. Zvečer sem postavil luč na rob mize. Z levico sem držal pred lučjo črn popir, kateremu sem izrezal luknjo kot jajce veliko, jajca pa sem prijel z dvema prstoma desne roke in jih držal za luknjo. Natanko sem videl. Sveža (frišna) jajca so bila čista, ne pegice nisem zapazil v njih. Jajce, ki smo ga našli v gnoju, ki je bogve kako dolgo ležalo tam, je bilo temno, jajca izpod koklje so imela temno progo.

Jože: Če je to res, potem pa čiste vesti zapišemo v pismo. „Ponujamo zajamčeno (garantirano) sveža jajca (Trinkeier).“

Janez: To bomo storili. Vsaka gospodinja bo morala poslati jajca v škatlji, na kateri bo zapisano

njeno ime. V mlekarni se bo preštelo in napisalo koliko jajc je poslala dobrih za odpošiljatev.

J o ž e : Pogovorimo se z drugimi gospodarji. Če gre razpošiljanje jajc v drugih krajih tako dobro, zakaj bi pri nas ne šlo?

Po svetu.

Kmetški upor v Galiciji. Kakor poroča „Glos“, je deželni odbor odredil, da se regulira neka reka v Kaluškem okraju. Kmetje v vasi Jaziji so se temu upirali ter trdili, da so s to regulacijo oškodovani. Prepodili so delavce in inženirja; nastala je cela vojska, delavci in inženir so bili tepeni. Poslali so jim na pomoč orožništvo in 200 vojakov, a kmetje so upor nadaljevali. Mnogo je bilo ranjenih, a vendar se niso hoteli udati. Iz Brzezana poslali so kompanijo pešcev v Jazijo ter vojake nastanili po kmetških hišah. Ogorčenje kmetov je sedaj prikipelo do vrhunca, a proti premoči se ne bodo mogli več ustavljati.

Vas Subrusan na Češkem kupil je v jeseni posestnik premogokopov pri Duksu Rihard Baldauf za tri milijone kron. Premog, ki leži v zemlji pod vasjo, ima 3 do 4krat večjo vrednost, kakor so preračunali izvedenci. Te dni so začeli podirati vas, ki ima 71 hiš, cerkev in šolo. Vas je štela 1000 duš ter je bila zidana leta 1384. Kmetje si bodo sezidali 1½ kilometra oddaljeno novo vas.

Žene linčale moškega. Na poseben način so se osvetile žene nad nekim kmetom v Madison County v državi Ohio, radi tega, ker je svojo ženo z bičem pretepal tako, da je umrla. Da bi prihranil pogrebne stroške, izkopal je sam grob. Ko se je vračal od pogreba domu, napadlo ga je 16 žen, začele so ga psovati in so mu ustavile voz. Izvlekle so ga z voza ter ga prete pale z biči tako, da je kri curkoma lila. A to osvetnicam še ni bilo dovolj. Vzele so bile seboj lonec črne barve, s to namažejo moža od nog do glave, potem ga ostavijo in odidejo.

Živa zakopana. V mali komuni Sarbazan bila je živa pokopana dne 1. maja neka mlada žena. To se je dogodilo tako: Dne 29. aprila bila je po kratki bolezní konstatovana smrt kmetice Escoubet, stare 30 let. Pogreb je bil 1. maja. Dan pozneje je slučajno prišel neki mož mimo groba, ter slišal zamolke udarce in stokanje. Takoj je obvestil o tem župana, kateri je z zdravnikom šel na grob ter ga dal nemudoma odkopati. Ko so odkopali, videli so strašen prizor. Pokrov je bil popolnoma razbit. Zdravnik je konstatiral, da srce še bije. Žena se je malo vzravnala, a v istem času se ji je vzdignila kri in bila je kmalu v resnici mrtva. Umrla je v rokah zdravnika.

Rak pri kadilcih. Rak na ustnicah se navadno pojavlja pri kadilcih, kar potrjujejo najnovejša raziskavanja na kirurški oddelku klinike v Pragi. Od leta 1895 do 1902 so imeli 199 bolnikov, ki so imeli raka na spodnji ustnici, med njimi je bilo 92,9 procentov

moških, a le 7,1 procentov žensk. 89 odstotkov moških bolnikov je bilo kadilcev. 85 operirancem se bolezen po treh letih ni vrnila ter so menda ozdravljeni.

Konjsko meso. Koliko v Parizu povžijejo konjskega mesa, to je nedavno izračunal neki dopisnik lista „Lancet“. Od 28.937 konj, ki so bili l. 1906 na sejmu prodani, prišlo jih je 22.792, torej okolu 80 procentov, v klavnico. Ker je razen teh konj bilo pripeljanih še mnogo drugih v klavnico, je število zaklanih konj narastlo na 45.000. Od enega konja dobimo povprečno 250 kg mesa, torej so v preteklem letu v Parizu pojedli 11 milijonov kilogramov konjskega mesa, deloma svežega, deloma predelanega v klobase. Še leta 1899 so prodali le 5 milijonov kilogramov konjskega mesa, a vsako leto vprašujejo bolj po njem.

Krepko mu je stisnil desnico. Na Dunaju je srečal dijak Ekl tri rokodelce, nekdanje sošolce. Prav veseli so ga bili, ga objeli, se razgovarjali in k slovesu mu je eden izmed njih krepko stisnil desnico. Čudno se je dijaku zdelo, da so se prijatelji tako hitro odstranili — kar je zapazil, da mu manjka lep prstan. Hitel je za prijatelji, ti so izjavili, da ne vedo ničesar o prstanu in so pričeli prstan na cesti iskati. Pozneje pa je Ekl zvedel, da je njegov prstan zastavljen in da so prijatelji zastavnino že zapili. Sodnik je obsodil prijatelje na večdnevno ječo.

Stanoviten sodnik. Cesar Karl V. se je nekoč peljal iz Antverpena v Bruselj. Med potjo pa so njegovi konji pohodili neko ovco. Pastir je zastonj klical za kočijo naj mu plačajo ovco. Ni si mogel pomagati kakor da je šel tožit. Sodnik je razsodil, naj plača ovco, kdor jo je povozil. Pisal je na dvor. Dvorniki so smatrali razsodbo za razžaljenje in so tudi v tem smislu odpisali sodniku, češ da ne gleda na ugled cesarjev. A sodnik se ni ustrašil in je odgovoril: „V vsem se uklanjam volji svojega ljubljene cesarja, a kar zadeva pravičnost, se bojim le Boga. Cesar me je postavil za sodnika, da po vesti in pravici razsojam.“ Cesarju je bil vseh ta odgovor, potrdil je razsodbo sodnikovo. Sodnika pa je poklical na svoj dvor in mu izročil prav zaupno službo.

Za kratek čas.

Prezgodaj. Prodajalec: „No, kako ste bili zadovoljni s površnikom, ki ste ga kupili pri meni?“ Kupec: „Vsi moji fantje so ga nosili.“ Prodajalec: „No, sedaj pač sprevidite . . .“ Kupec: „Po vsakem dežju je namreč tako skup skočil, da ga je mogel nositi le bližnji manjši fant.“

Izkušnja. Sosea: „Zakaj pa pri vas sedaj vedno luč gori po noči.“ Žena: „To mora biti radi novega ogledala, toliko, da zadnjič ni poleno vanj priletelo, ko je mož prišel pijan domov.“

Praktičen. Trgovec: „Potovalec za hišo Plauc me je lepo opeharil, kaj pa naj sedaj storim?“ Knjigovodja: „Ker je dokazal zmožnost, nastavite ga v svoji trgovini.“

Loterijske številke.

Trst, 11. maja	73	51	23	36	68
Praga, 15. maja	8	45	60	81	49

Tržne cene v Ljubljani.

Semena:					
Domača detelja	od K	—	do K	—	—
Lucerna	>	136	>	170	—
Laneno seme	>	27	>	29	—
Fižol:					
Rudeči ribniški	>	22	>	24	—
Prepelčar	>	18	>	20	—
Žito:					
Pšenica	>	19	>	20	—
Rž	>	15	>	16	—
Ječmen	>	15	>	16	—
Oves	>	17.60	>	18	—
Ajda	>	18	>	19	—
Kože:					
Goveje z rogmi vred	>	110	>	112	—
Telečje	>	150	>	—	—
Svinjske	>	100	>	—	—
Lisičje	>	14	>	16	—
Kunine (belice)	>	42	>	48	—
» (rumenice)	>	55	>	66	—
Dihurjeve	>	6	>	6.50	—
Vidrne	>	24	>	28	—

Za 100 kilogramov.

Za par.

Kašelj.

Kdor tega ne uvaža, se pregreši na svojem lastnem telesu! **Kaiserjeve prsne karamele** s tremi jelkami. Zdravniško preizkušeno in priporočeno proti kašlju in hripavosti, kataru, zasliženju in kataru v požiralniku. 5120 notarsko poverjenih izpričeval potrjuje, da drže kar obetajo. Zavoj 20 in 40 vinarjev.

Škatljica 80 vinarjev.

Zalogo ima

J. Hus

Iekarnar v Vipavi.

Prsni sirup proti kašlju, hripavosti itd.
steklenica 1 K 40 v.

— Čisto, belo ribje olje, —
steklenica 1 K, velika 1 K 80 v.

Mazilo proti trganju in revmatizmu,
steklenica 1 K.

— Mazilo proti ozebkom —
1 lonček 70 vin.

Razpošilja

Iekarna Hus v Vipavi.

Oklic.

C 95 in 96/7

1.

Zoper Antona Samsa mlaj. iz Staresušice št. 14, kojega bivališče je neznano, se je podala pri c. k. okr. sodnji v Postojni po Antonu Samsu star. v Starisušici št. 14, tožba zaradi 200 K in 1000 K s prip.

Na podstavi tožbe določa se narok za ustno razpravo na dan

24. maja 1907

ob 9. uri dopoldne pri tej sodnji v sobi št. 6.

V obrambo pravic toženca se postavlja za skrbnika gospod Andrej Baraga, tajnik notranjske posojilnice v Postojni.

Ta skrbnik bo zastopal toženca v oznamljeni pravni stvari na njegovo nevarnost in stroške, dokler se ali ne oglasi pri sodnji ali ne imenuje pooblaščenca.

C. kr. okrajna sodnja v Postojni, oddelek II., dne 13. maja 1907.

Ugodna prilika

za

trgovino in gostilno.

Dam v najem v svoji hiši na Rakeku šte. 61½ v ugodni legi ob glavni cesti in v bližini kolodvora: 1. v pritličju prodajalnice s shrambo, dve sobi, pripravi za gostilno, kuhinjo in daljni dve sobi, velik magazin in hleve za konje. 2. eventuelno tudi 7 sob in kuhinjo v prvem nadstropju vse v dobrem stanju. V omenjenih prostorih je bila od nekdanj trgovina in gostilna.

Natančneje pri

Francu Laurič,
trgovcu v Trstu, Riva Mandracchio No. 2.

Izjava.

Jaz Jože Čuk, posestnik v Predgrižah pri Črnem vrhu nad Idrijo šte. 12. obžalujem, da sem dne 24. aprila letos na volilnem shodu v Črnem vrhu nepremišljeno žalil gosp. Franceta Zagoda, posestnika v Zadlogu, s psovko „lažnik“ ter izjavljam, da poznam g. Zagoda kot povse resničljubnega in poštenega moža.

Jože Čuk.

Razpis.

Zaradi oddaje del za upravo mostu čez Pivko in preložitev ceste med postojnsko jamsko cesto in Velikim Otokom.

Občinski odbor v Postojni je v svoji seji dne 7. novem. 1906 sklenil, preložiti cesto med postojnsko jamsko cesto in Velikim Otokom, kakor tudi napraviti most po predloženih načrtih. Skupni stroški so proračunjeni na K 29.500.

Oddajo teh del se določi na dan

1. junija 1907

ob 11. uri dopoldne v občinski pisarni. Podjetniki se vabijo, da vložijo svoje pismene ponudbe s 5% varščino pri podpisnem županstvu.

Načrti in drugi podatki, kakor tudi stavbni pogoji so v občinski pisarni v Postojni, kjer si jih ponudniki lahko ogledajo.

Županstvo občine Postojna

dne 30. aprila 1907.

Župan:

G. Pikel l. r.

Zarezano strešno opeko

(Falz)

navadno strešno opeko, kakor tudi zidak, žlebak in vsako drugovrstno opeko ima v zalogi

Karol Jelovšek

opekarnar na Vrhniki (Notranjsko).

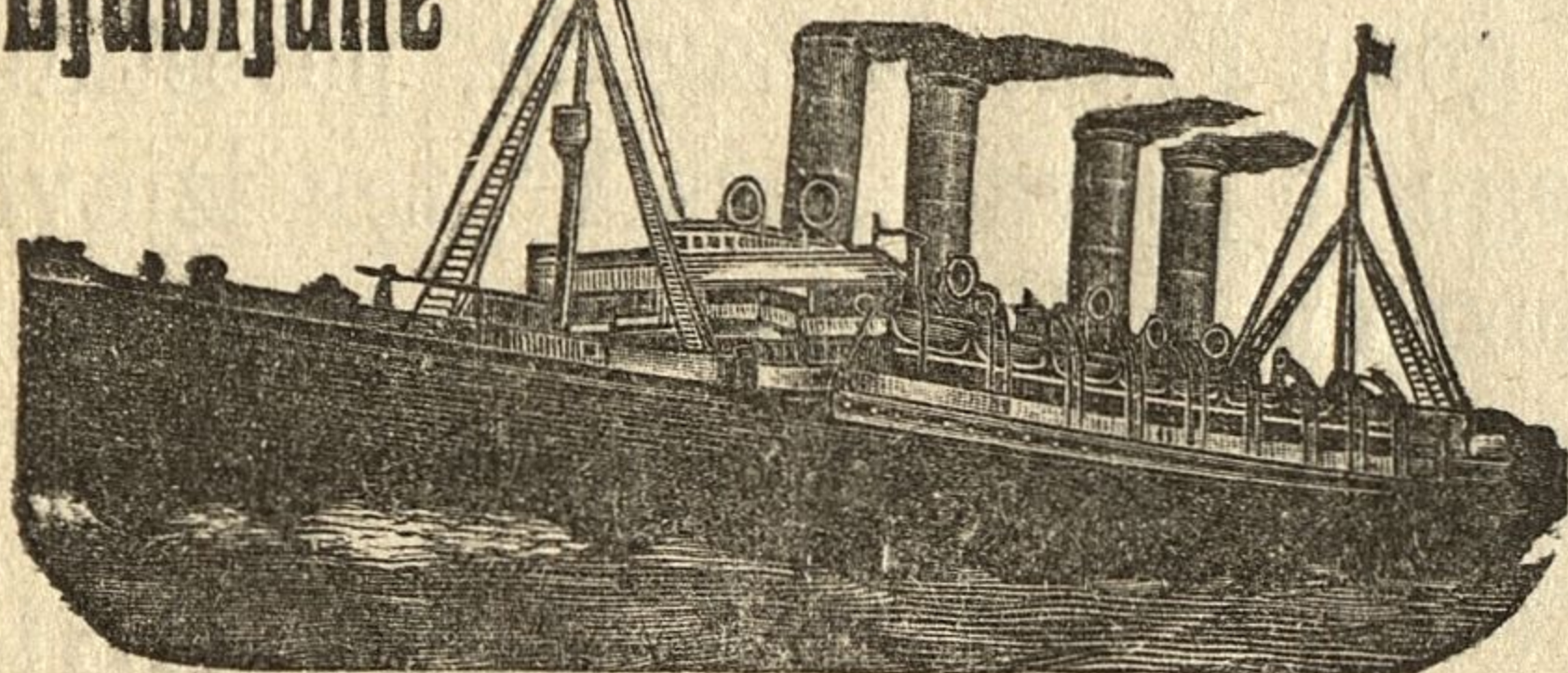
Bukove prage (švelarje)

kupuje v večjih in manjših množinah do konca marca meseca 1908 po sledečih merah

2.60 m × 24 cm × 14 cm

Jos. Samsa, parna žaga v Il. Bistrici.

Iz Ljubljane v New-York

vozi se najcenejše s prekrasno opremljenimi ekspresnim parobrodi, takozvanimi

cesarskimi brzoparniki

Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm in Kaiser Wilhem der Grosse, kateri so največji in najvarnejši na svetu.

Vožnja po morju traja samo 5 do 6 dni.

Zdatne ugodnosti dovoljujejo se večjim družbam. — Podrobna pojasnila in potrebni pouk da vsakomur nemudoma in brezplačno

EDVARD TAVČAR v Ljubljani
št. 35, Kolodvorske ulice št. 35,
nasproti stari Tišlerjevi gostilni.

Pozor!

Pozor!

Kupci in prodajalci!

V svrhu povzdige in izboljšanja dveh že običajnih semnjev

na Colu (Podvelb) pri Vipavi

in sicer na sv. Urbana dan in kvaterni četrtek v mesecu septembru vsacega leta vljudno vabi podpisano županstvo vse kupce, kakor tudi prodajalce živine in sploh trgovce na zgoraj omenjena dneva na obilen obisk.

Naša občina se nahaja ravno na razpotju ter je pričakovati najboljšega uspeha.

Županstvo na Colu,

dne 14. marca 1907.

Svetovnoznana

postojnska jama

je odprta vsak dan ob pol 11. uri dopoldne in je izključno električno razsvetljena.

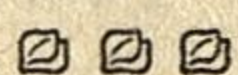
Od 1. marca do 31. oktobra je odprta tudi ob pol 4. uri proti vstopnini K 5.— za osebo.

Ob nedeljah in praznikih pa le K 3.— za osebo.

Notranjska posojilnica v Postojni

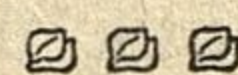
registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure
dopoludne.

Obrestuje hranilne vloge po 4½% brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po 5% in amortizaciji najmanj 1%, na osobni kredit po 6%.

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob torkih, posojila se izplačujejo le ob petkih.